

Redegjørelse Åpenhetsloven 2023/2024

GENERELT

Innhold:

Denne rapporten er vår redegjørelse for at vi har gjennomført aktsomhetsvurdering i henhold til kravene i Åpenhetsloven. Innledningsvis gir vi en generell beskrivelse av vår organisasjon, våre retningslinjer og rutiner for håndtering av mulige negative konsekvenser for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Deretter redegjør vi for hva vi har avdekket gjennom aktsomhetsvurderingen. Avslutningsvis oppsummerer vi våre tiltak som er iverksatt eller planlegges iverksatt for å hindre eller forebygge risiko for negative konsekvenser.

Metode:

Gjennom aktsomhetsvurderingen har vi kartlagt og vurdert risiko for negative konsekvenser knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gjennom analyser av våre leverandørkjeder. I henhold til lovens krav har vi i hovedsak fokusert på forhold hos våre direkte leverandører.

Vår tilnærming:

Åpenhetsloven krever kontinuerlige aktsomhetsvurderinger og dette betyr at arbeidet med loven aldri er avsluttet. Vårt fokus er å gjennomføre tiltak som har potensiale til å føre til reell forbedring på en grundig måte.

Denne redegjørelsen dekker Inventas AS og datterselskapet CREOR AS. CREOR er ikke direkte omfattet av åpenhetsloven og inngår derfor i Inventas sin redegjørelse.

Om selskapet:

Inventas er et av landets største aktører innen tjenestebasert produktutvikling. Fra våre 7 kontorer, jobber våre 160 spesialister innen teknologi og designfag. Vår ambisjon er å gjøre verden litt bedre, prosjekt for prosjekt. Valg av leverandører og samarbeidspartnere henger sammen med dette. Gjennom arbeidet vårt med produktutvikling og rådgiving har vi stor påvirkningskraft, og vi har som mål å løfte bevisstheten rundt bærekraft internt i organisasjonen. Både knyttet til miljø og sosial bærekraft.

Et av våre strategiske mål er *Samfunnsengasjerte produktutviklere*. Verden står overfor store utfordringer – vi skal gjøre noe med det. Med vårt engasjement skal vi klare å løfte krevende tema som bærekraft og etiske dilemma i produktutvikling – internt og eksternt

Vi viser at vårt bidrag til verden er positivt.

Inventas sin visjon er *Let us improve life through science and art*. Hos oss har dette i stor grad handlet om hvilken forskjell vi ønsker å gjøre for våre kunder. Med vårt arbeid med Åpenhetsloven har vi en ambisjon om å i enda større grad også klare å etterleve vår visjon når vi jobber med våre leverandører og andre partnere.

CREOR AS er et produksjonsformidlingsbyrå. Selskapets hovedfokus er å bistå kunder med å finne riktige produsenter for deres produkt. Creors ansatte har lang erfaring med å jobbe med produksjon og har forståelse for forskjellige produksjonsmetoder, supply chain og kvalitetssystemer.

FORANKRING

Inventas har forankret arbeidet med åpenhetsloven i selskapets styre. Arbeidet er organisert sentralt i administrasjonen. Daglig leder er øverste ansvarlige for at retningslinjer for ansvarlighet iht åpenhetsloven følges opp og blir implementert i hele selskapet.

Inventas har en Code og conduct for ansatte og leverandører. Den er i tråd med FN-konvensjonen og dekker grunnleggende menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, bærekraft og miljø samt etiske standarder. For å sikre at retningslinjene er godt forankret i Inventas, vil opplæring og informasjon være et fokus for oss fremover. Dette er også et eget punkt i handlingsplanen.

Vi svarer på henvendelser fra offentligheten i tråd med §6 informasjonsplikten i åpenhetsloven. Eksterne henvendelser knyttet til åpenhetsloven sendes til vår eksisterende epostadresse for kontakt adm@inventas.no, og vil besvares innen tre uker.

VÅRE RISIKOOMRÅDER

Inventas bruker en digital løsning for aktsomhetsvurderinger og lagring av data skjer i denne løsningen. Den digitale løsningen leveres av Amesto Footprint, et norsk selskap som lagrer all data i Norge og i henhold til GDPR reglene. Tilgang til den digitale løsningen gis via en portal til godkjente brukere fra selskapet. Dataene lagres for fem år slik at utviklingen kan følges og det betyr også at neste års aktsomhetsvurdering kan bygge videre på prosessen fra forrige år.

For leverandører og forretningsforbindelser er det foretatt en kartlegging og risikovurdering basert på land, bransje og innsatsfaktorer. Vi har brukt metoden utviklet av Amesto Footprint for å kartlegge og vurdere mulig risiko. Metoden bruker anerkjente kilder for hver av kategoriene, blant annet høyrisikolisten fra Direktoratet for Forvaltning og Økonomistyring (DFØ) og Global Rights Index, som utarbeidet av International Trade Union Confederation (ITUC). Det er i tillegg brukt interne datakilder for å sikre at vi har en helhetlig forståelse av risikobildet.

Totalt innkjøp for Inventas og Creor i 2023 var rundt 54 millioner kroner fra rundt 500 ulike leverandører. Basert på størrelse på innkjøp, hvilke land de opererer i og hvilke innsatsfaktorer som leverandørens produkter og tjenester består av har vi identifisert 114 leverandører hvor vi har gjennomført en detaljert risikovurdering. Dette representerer 91% av våre innkjøp i 2023. Etter en nærmere manuell vurdering ble antall leverandører redusert til 54 stk. Gjennom desk reasearch Har vi undersøkt hvordan disse leverandørene forholder seg til ansvarlighet. I de tilfellene hvor vi ikke har funnet god informasjon vil aktørene følges opp gjennom handlingsplanen.

1. Programmeringstjenester:

Ved kjøp av programvare og programmeringstjenester er det en risiko for bruk av offshore-ressurser, da dette er ustrakt praksis i bransjen. Dette utgjør en risiko fordi outsourcing kan fragmentere ansvaret for arbeidsstandarder og gjøre det vanskelig å føre tilsyn og å avgjøre ansvarlighet. Større bedrifter kan fraskrive seg ansvar for menneskerettigheter ved å outsource til mindre bedrifter i land med andre krav enn landet bedriften selv opererer i. Slik kan mindre bedrifter lettere slippe unna med utnyttelse av arbeidskraft, samtidig som de større bedriftene lenger opp i forsyningskjeden beskytter seg selv mot skade på omdømme og juridisk ansvar. De mest alvorlige risikoområdene for offshore-programmering er lav lønn, urimelig arbeidstid og mangel på fagforeningsrettigheter.

2. Servering og renhold

Ifølge rapporter fra etatene, Økokrim og NTAES (Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter) er det særlig de delene av arbeidslivet med høy andel ufaglært arbeidskraft som preges av arbeidslivskriminalitet. De kriminelle aktørene opererer i flere bransjer og flytter gjerne virksomhet mellom bransjer. En fellesnevner for bransjen er at de har en høy andel utenlandsk arbeidskraft.

3. Transport

Ifølge Økokrims trusselvurdering er det høy risiko for utnyttelse av sårbare medarbeidere særlig i arbeidsintensive yrker med en høy andel ufaglærte, blant annet varetransport. Uregistrerte utenlandske arbeidstakere som mottar betaling i kontanter, er sårbare for å bli utnyttet ved at arbeidsgiver urettmessig beriker seg på deres lønn eller annen godtgjøring. Det gjelder også arbeidstakere som utfører arbeid i andres identitet, herunder gjenbrukt identitet. Det er vanskelig for myndighetene å avdekke denne typen utnyttelse.

4. IKT-utstyr

Produksjon av produkter innen informasjonsteknologisektoren skjer i stor grad i fabrikker i Kina og andre asiatiske land. Det finnes mye dokumentasjon som viser at det er problemer med arbeids-takerrettigheter i de aktuelle fabrikkene, spesielt i form av lave lønninger, tvungen overtid, misbruk av studenter som arbeidskraft og oppsigelse av fagforeningsledere. Menneskerettighetsrisikoene antas å være noe lavere for montering/sammenstilling enn for produksjon av komponenter.

5. Komponenter, mekaniske og elektroniske

Produksjon av elektroniske og mekaniske komponenter kan være assosiert med flere utfordringer knyttet til menneskerettigheter, spesielt når det gjelder global produksjon og leverandørkjeder. For eksempel utfordringer relatert til arbeidsrettigheter, barnarbeid, tvungen overtid, helse- og sikkerhetsrisikoer, og miljøpåvirkning. For elektroniske komponenter antas menneskerettighetsrisikoene å være noe lavere for montering og sammenstilling enn for produksjon av komponenter. Foredling og bearbeiding av komponenter i metall har høy risiko.

Vi har kartlagt hvordan vår virksomhet er involvert i risikoområdene gjennom tidligere nevnte prosess for risikovurdering og aktsomhetsvurdering. Arbeidet ble gjort i samarbeid med Amesto Footprint.

I egen organisasjon har vi ikke avdekket faktiske negative konsekvenser.

Gjennom risikovurderingen og aktsomhetsvurderingen har vi undersøkt hvordan leverandører og samarbeidspartnere jobber med ansvarlighet. Basert på dette arbeidet har vi kommet frem til en short list med leverandører vi skal gå i dialog med gjennom året.

Vi har ikke avdekket faktiske negative konsekvenser for menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold i leverandørkjede. Vi har avdekket mulig risiko for negative konsekvenser ved at det er uklart hvorvidt noen av leverandørene våre selv har tydelige retningslinjer eller stiller krav til underleverandører. Disse leverandørene skal vi følge opp videre gjennom handlingsplanen.

Gjennom tidligere beskrevet metode for risikovurdering kom vi frem til en liste med 54 leverandører og samarbeidspartnere som vi undersøkte gjennom desk research. Her så vi på hvilke rutiner eller

retningslinjer for ansvarlighet selskapene har, eller om de hadde gjennomført egne aktsomhetsvurderinger.

Vi kategoriserte aktørene i 3 kategorier:

Kategori 1: Leverandøren har gode rutiner og videre oppfølging ikke nødvendig

Kategori 2: Leverandøren har igangsatt arbeidet med å forbedre sine rutiner og må følges opp

Kategori 3: Det er uklart hva slags rutiner leverandøren har iverksatt og bør undersøke nærmere

Totalt for begge selskapene har vi 2 leverandører i kategori 2, og 28 leverandører i kategori 3.

CREOR har en egen prosess for prekvalifisering og screening av leverandører. Den omfatter blant annet bakgrunnsjekk, undersøkelse av økonomi, innhenting av sertifikater, selvevaluering, og hvis mulig on-site audit. Den omfatter også årlige revisjoner.

I tråd med kravet i Åpenhetsloven vil vi årlig gjennomføre aktsomhetsvurderinger. På denne måten vil overvåker vi eksisterende risikoområder og kan flagge potensielle nye områder. Vi vil i tillegg ha ekstra fokus på dette ved inngåelse av nye kontrakter.

TILTAK OG VEIEN VIDERE

Inventas har utarbeidet en handlingsplan bestående av interne aktiviteter og oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere.

Leverandøroppfølgingen er dialog med aktører vi har identifisert gjennom risikovurderingen og undersøkt i første del av aktsomhetsvurderingene uten å få tilstrekkelig informasjon om hvordan leverandøren jobber med ansvarlighet.

De interne tiltakene skal bidra til å øke bevisstheten knyttet til bærekraft i selskapet, både relatert til miljø og sosial bærekraft.

- Forbedre prosess for screening av leverandører. Her skal vi dra nytte av prosessen som allerede etablert i Creor.
- Opplæring og informasjon knyttet til våre interne etiske retningslinjer. Hva betyr retningslinjene for oss i arbeidshverdagen?
- Etablere generelle etiske retningslinjer som vi enkelt kan kommunisere via nettsidene våre
- Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere vi har identifisert gjennom risikovurderinger og aktsomhetsvurderinger.

Vi som organisasjon er opptatt av å sikre menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold på alle nivåer i vår verdikjede. Å sikre ansvarlighet i vår egen virksomhet, hos våre leverandører og samarbeidspartnere er en løpende prosess som vil følges opp hvert år. Vår handlingsplan sikrer at de prioriterte tiltakene blir fulgt opp, og at vi opprettholder vår standard for ansvarlighet.

Trondheim 29.05.2024

Ove Pryde Pettersen
Daglig leder

*rapporten er også signert av styret i Inventas